

Unijna polityka spójności: 3,85 mld euro na sprawiedliwą transformację w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu w pięciu regionach Polski

Bruksela, 5 grudnia 2022 r.

Komisja przyjęła dziś pięć polskich programów operacyjnych z terytorialnymi planami sprawiedliwej transformacji. Wspomniane plany o wartości ponad **3,85 mld euro, finansowane w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), dotyczą wsparcia transformacji klimatycznej obszarów górniczych na Śląsku, w Małopolsce, Wielkopolsce, na Dolnym Śląsku i w Łódzkiem.**

2,4 mld euro dla Śląska i zachodniej Małopolski

Śląsk jest największym ośrodkiem górnictwa węgla kamiennego w UE i będzie stopniowo odchodzić od wydobycia i spalania tego surowca. Zmiana ta będzie miała również wpływ na część zachodniej Małopolski. Regiony te otrzymają zatem większość przypisanych Polsce środków z FST. Unijne środki wysokości 2,4 mld euro dla Śląska i zachodniej Małopolski przeznaczone są na pomoc mieszkańcom obu regionów i na wsparcie w przechodzeniu na zieloną gospodarkę, oferującą nowe możliwości zatrudnienia i czystsze powietrze.

Środki z funduszu będą wspierać w szczególności dywersyfikację lokalnej gospodarki dzięki inwestycjom w małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) w sektorach energii ze źródeł odnawialnych i czystej mobilności oraz w innych zielonych sektorach.

Aby naprawić szkody w środowisku spowodowane przez przemysł wydobywczy, FST zainwestuje również w rekultywację i dekontaminację 2,8 tys. hektarów terenów pogórnich zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”.

Aby pomóc w obniżeniu rachunków za energię i umożliwić obywatelom korzystanie ze stabilnych, ekologicznych i przystępnych cenowo źródeł energii, w zachodniej Małopolsce Fundusz będzie inwestować w poprawę efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych, m.in. przez finansowanie termoizolacji domów, dachowych instalacji słonecznych i pomp ciepła.

FST przeznaczy również środki na szkolenia dla 100 tys. pracowników zatrudnionych w sektorze paliw kopalnych, aby wyposażyć ich w nowe umiejętności umożliwiające pracę w sektorach odnawialnych i neutralnych dla klimatu. Oczekuje się, że w wyniku środków przewidzianych w planie sprawiedliwej transformacji na Śląsku powstanie bezpośrednio 27 tys. nowych miejsc pracy.

415 mln euro dla Wielkopolski

Podregion koniński w Wielkopolsce otrzyma 415 mln euro na ambitny plan odejścia od wydobycia węgla brunatnego i opalanych nim elektrowni.

Dzięki unijnej pomocy region zrezygnuje z eksploatacji tego surowca. Przeprowadzi dekontaminację i przekształcenie zdegradowanych terenów, aby skoncentrować się na produkcji energii ze źródeł odnawialnych, w tym produkcji ekologicznego wodoru. Unijne dotacje będą również wspierać rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym i poprawę efektywności energetycznej w postaci termomodernizacji budynków.

Wśród innych wspieranych działań znajdują się również szkolenia i przekwalifikowanie 5,5 tys. pracowników sektora węgla brunatnego.

581,5 mln euro dla Dolnego Śląska

Na Dolnym Śląsku podregion wałbrzyski otrzyma 581,5 mln euro na stopniowe odejście od węgla.

Fundusz będzie inwestował w dywersyfikację lokalnej gospodarki przez tworzenie nowych MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, zwłaszcza w sektorach ekologicznych.

Bardziej zróżnicowana gospodarka pomoże stworzyć 1 000 nowych zielonych miejsc pracy w sektorach neutralnych pod względem emisji dwutlenku węgla i pozwoli na inwestycje w lokalną infrastrukturę edukacyjną. Wsparcie obejmie również inwestycje w odnawialne źródła energii, takie

jak energia słoneczna, wymianę starych kotłów i lepszą termoizolację budynków.

369,5 mln euro dla Łódzkiego

W województwie łódzkim oprócz kopalni węgla znajduje się również największy indywidualny emitent CO₂ w UE – elektrownia Bełchatów. Polska zobowiązała się, że do 2030 r. w znacznym stopniu ograniczy wydobycie i spalanie węgla brunatnego w tym regionie.

369,5 mln euro pochodzących ze środków unijnych zostanie zainwestowane w nową infrastrukturę biznesową dla lokalnych MSP i w laboratoria badawcze, a także w efektywność energetyczną i wprowadzenie energii ze źródeł odnawialnych.

Fundusz będzie ponadto wspierał pracowników zatrudnionych obecnie w elektrowni Bełchatów, a także w sektorze wydobywczym i sektorach pokrewnych. Dzięki szkoleniom pracownicy zdobędą nowe umiejętności i zostaną przygotowaniu do pracy w nowych zielonych sektorach.

Środki z FST przeznaczone zostaną także na dekarbonizację lokalnego transportu, m.in. na zakup nowych autobusów elektrycznych.

Kontekst

FST wspiera obszary szczególnie dotknięte skutkami transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu. Takie obszary wskazuje się w terytorialnych planach sprawiedliwej transformacji podczas prowadzonych z Komisją negocjacji umów partnerstwa na lata 2021–2027 i powiązanych programów. W czerwcu 2022 r. Komisja zatwierdziła [umowę partnerstwa z Polską](#). W terytorialnych planach sprawiedliwej transformacji, opracowanych w ścisłej współpracy z partnerami lokalnymi, określono wyzwania i potrzeby rozwojowe poszczególnych obszarów oraz przedstawiono cele, jakie mają zostać osiągnięte do 2030 r. Określono w nich również planowane działania wraz ze specjalnymi mechanizmami zarządzania.

Zatwierdzenie terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji otwiera drogę do specjalnego finansowania w ramach pozostałych dwóch filarów [mechanizmu sprawiedliwej transformacji](#): systemu sprawiedliwej transformacji [InvestEU](#) oraz [instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego](#), który łączy dotacje Komisji z pożyczkami Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Mechanizm sprawiedliwej transformacji jest kluczowym narzędziem mającym zapewnić, aby transformacja w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu przebiegała w sposób sprawiedliwy, nie pozostawiając nikogo w tyle. Zapewnia on ukierunkowane wsparcie mające pomóc w uruchomieniu około 55 mld euro w latach 2021–2027 w regionach, które najsilniej odczuwają skutki transformacji. Ponadto [platforma sprawiedliwej transformacji](#) pomaga przyspieszyć proces sprawiedliwych przemian, angażując wszystkie zainteresowane strony i ułatwiając im wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk.

W myśl rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027 państwa członkowskie muszą przy wdrażaniu programów polityki spójności spełniać tzw. horyzontalne i tematyczne warunki podstawowe. Jednym z nich jest wymóg zgodności z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej. Opracowując programy, państwa członkowskie muszą ocenić, czy warunki podstawowe zostały spełnione. Władze polskie wskazały w swojej samoocenie, że obecnie nie spełniają warunku podstawowego Karty. W związku z tym Komisja nie może zwrócić wydatków związanych z częściami danego programu, dopóki warunki nie zostaną spełnione. Państwa członkowskie muszą zapewnić, aby warunki pozostawały spełnione przez cały okres programowania. Komisja prowadzi dialog z Polską, aby zapewnić spełnienie wszystkich wymogów.

Dodatkowe informacje

[Mechanizm sprawiedliwej transformacji: z myślą o wszystkich](#)

[Platforma sprawiedliwej transformacji: pomoc dla państw członkowskich i regionów w dążeniu do sprawiedliwej transformacji](#)

[Przydział środków dla poszczególnych państw członkowskich w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji](#)

[Pytania i odpowiedzi dotyczące pakietu legislacyjnego dotyczącego polityki spójności UE na lata 2021–2027](#)

[Platforma otwartych danych w obszarze spójności](#)

[Kohesio](#)

[Umowy partnerstwa na lata 2021–2027](#)

[@TimmermansEU](#)

[@ElisaFerreiraEC](#)

[@EUinmyRegion](#)

IP/22/7413

Quotes:

Centralnym elementem Zielonego Ładu jest nasze zaangażowanie na rzecz sprawiedliwej społecznie transformacji z myślą o wszystkich. Przyjęte dziś regionalne plany sprawiedliwej transformacji w Polsce podkreślają to zaangażowanie. Argumenty gospodarcze, zmiana klimatu i zanieczyszczenie powietrza wymagają, abyśmy odeszli od węgla. Chcemy to jednak przeprowadzić w taki sposób, aby dać nowe życie regionom górniczym w Europie. W każdym regionie, który otrzyma finansowanie, istnieje determinacja i pragnienie budowania lepszej przyszłości dla wszystkich pracowników i obywateli. Polska może odegrać wiodącą rolę w transformacji energetycznej Europy. Unia Europejska stoi po stronie polskich obywateli, aby zapewnić wszystkim czystą, zdrową i zrównoważoną przyszłość.

Frans Timmermans, wiceprzewodniczący wykonawczy do spraw Europejskiego Zielonego Ładu - 05/12/2022

Polska, jako jeden z krajów o najwyższej emisji dwutlenku węgla w Europie, otrzyma największe wsparcie na transformację w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu. Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, stanowiący jeden z instrumentów unijnej polityki spójności, pomoże uczynić tę transformację sprawiedliwą i akceptowalną dla wszystkich. Będzie wspierać bardziej ekologiczną i zrównoważoną przyszłość Polski, przyczyniając się jednocześnie do dywersyfikacji jej gospodarki i tworzenia nowych możliwości dla społeczności lokalnych.

Elisa Ferreira, komisarz do spraw spójności i reform - 05/12/2022

Kontakty z mediami:

[Stefan DE KEERSMAECKER](#) (+32 2 298 46 80)

[Veronica FAVALLI](#) (+32 2 298 72 69)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)